

- звільнити органи управління всіх рівнів від малопродуктивної рутинної праці зі збору інформації та складання звітів;
- різко скоротити паперові потоки документообігу та перейти на безпаперове діловодство;
- стандартизувати діловодство;
- використовувати інформаційний ресурс для вирішення завдань різноманітних задач управління закладом фахової передвищої освіти.

Переваги впровадження власної АІС:

- мінімізація фінансових затрат по інформатизації та автоматизації освітнього процесу;
- можливість постійного вдосконалення системи і розробка додаткових модулів;
- оптимізація системи під потреби конкретного закладу освіти;
- можливість впровадження АІС з різним функціоналом в різних коледжах (при наявності уніфікації в документообігу);
- доступність до системи в будь-який час та незалежно від місцезнаходження з різних пристроїв (смартфон, ПК, планшет, ноутбук і т.д.) при наявності Internet;
- оперативний доступ до різноманітних звітів та статистичних даних за визначені періоди.

Список використаних джерел

1. Сафонов Ю.М., Коротун О.П. Цифровізація освіти в Україні: технології та методики навчання. Трансформаційна економіка. №2 (07), 2024.

**ЗБОРА І. Є.,
ХОШАБА О. М.,**

Вінницький національний технічний університет

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ НЕПРОЗОРОСТІ ПИСЬМОВИХ АТЕСТАЦІЙНИХ РОБІТ СТУДЕНТІВ ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ

Анотація. Запропоновано та описано вирішення проблеми відсутності прозорості процесу написання письмових атестаційних робіт студентами дистанційної форми навчання.

Ключові слова: дистанційне навчання, веб-конференції, атестаційні роботи.

Abstract. The solution of the lack of transparency in the process of writing written attestation papers by distance learning students issue is proposed and described.

Keywords: distance learning, webconferences, attestation work.

Вступ. Починаючи з 2000-их років, паралельно з ростом доступності інтернету в Україні все більше і більше вищих навчальних закладів (ВНЗ) спрямовували зусилля своїх працівників на формування програм дистанційної освіти. На початку це, в основному, були інформаційні ресурси з основними та додатковими навчальними матеріалами. Але з підвищенням рівня доходів в країні та рівня доступності високопродуктивних мобільних пристроїв, як то смартфони чи планшети, та персональних комп'ютерів дозволило, поступово, перейти саме до форми онлайн навчання. Починаючи від окремих занять і консультацій з використанням онлайн конференцій до повноцінної освітньої програми, що повністю проводиться в онлайн режимі. Масового розповсюдження та найбільший стрибок дистанційні форми навчання, в Україні отримали внаслідок ряду негативних чинників, а саме: карантин у зв'язку з епідемією вірусу COVID-19 та початком повномасштабних військових дій у лютому 2022 року. З тих пір набір технічного інструментарію вчителя школи та викладача ВНЗ значно розширився і поповнився великою кількістю різноманітного програмного забезпечення, але лишається ще одна велика прогалина. Якщо усна здача екзамену чи захист лабораторної роботи студентом з увімкненою камерою, принаймні частково, вирішує питання аутентифікації і фіксації доброчесності зі сторони студента, то письмові завдання майже повністю позбавлені таких можливостей. Звичайно можна, і варто, перевірити письмові роботи студентів на наявність плагіату, але це дає захист лиш від самих нахабних випадків і тим-самим відкриває широкі можливості перед студентами з використання додаткової літератури при написанні контрольних робіт чи колоквіумів [1].

Світові практики та вирішення проблеми в українських реаліях

Для вирішення поставленої задачі варто звернутися до світової практики у сфері дистанційного навчання. В країнах північної Америки, Європи та розвинутого сходу вже десятиріччями діють успішні програми онлайн навчання у міжнародно визнаних ВНЗ (таких як: Гарвард, Нью-Йоркський

університет (NYU), Імперський коледж Лондона, Токійський університет і Кіотський університет). Більшість з цих університетів або розробили свої власні платформи або використовуються сторонні платформи у співпраці з якими формують навчальні та екзаменаційні матеріали [2]. Для прикладу NYU тісно співпрацює з платформою edX [3]. У розрізі піднятої теми, а саме здача письмових атестаційних робіт студентами відбувається із залученням технічних засобів та технічних спеціалістів. Студент на платформі обирає зручний для нього день та час здачі екзамену та аутентифікується на платформі з використанням свого персонального комп'ютера з відеокамерою надаючи для верифікації документи та проходить біометричну перевірку. Після чого встановлюється спеціалізований програмний застосунок, який дозволяє технічному спеціалісту отримати доступ до аналізу системи студента та слідкувати за доброчесністю при здачі екзамену, тесту чи написанні контрольної роботи. Перед тим як студент розпочне, безпосередньо, атестацію - екзаменатор, через камеру, перевіряє відсутність сторонніх предметів та матеріалів в «екзаменаційній зоні» студента, а також наявність активованих на комп'ютері допоміжних програм і зупиняє усі процеси (закриває усі програми), що не стосуються процесу атестації. Надалі, екзаменатор через камеру та програмний застосунок слідкує за процесом написання екзамену до моменту завершення і здачі студентом тесту чи письмової роботи.

Такий підхід, хоч і показує свою ефективність, на жаль, не може бути впроваджений в українських ВНЗ і тим паче загально освітніх школах. Підключення навчального закладу до подібних екзаменаційних платформ є платним і невиправдано дорогим при поточному рівні фінансування ВНЗ в Україні. Відповідно необхідний максимально наближений процес проведення письмової роботи, що мінімізує можливість недоброчесного поведіння зі сторони студентів.

Процес онлайн навчання в більшості ВНЗ України побудований на основі використання онлайн платформи Google Meet для проведення занять. Проведення письмової атестаційної роботи одночасно для групи студентів є неможливим з точки зору відслідковування доброчесності студентів. Отже мова може йти лиш про індивідуальну атестацію. Однак подібний підхід призведе до несумірної витрати часу викладачем. Для оптимізації часу пропонується використовувати записи і відповідно їх подальший перегляд викладачем у пришвидшеному режимі засобами програм відео відтворення. Для підвищення рівня валідації доброчесності студента вимагається використання 2ох технічних одиниць: персонального комп'ютера на якому буде здійснюватися атестація та смартфона чи планшета для додаткового відеозапису процесу.

Процес, що пропонується, має наступний вигляд. Студент створює конференц Google Meet та під'єднується до неї використовуючи обидва обраних технічних засоби, що дозволяється навіть з використанням одного облікового запису Google. Так як опція запису конференції є платною послугою – допускається запис сторонніми програмами, як то спеціалізованими додатками до браузерів (наприклад Screenity чи Awesome Screen Recorder для Google Chrome). На персональному комп'ютері студент вмикає режим презентації та демонструє відсутність додаткових підключених моніторів та список запущених програм. На «мобільному» пристрої вмикає відео та аудіо запис та, після демонстрації робочої зони розташовує його таким чином, щоб можна було спостерігати за студентом, робочою зоною та, бажано, екраном. Після цього студент приступає до написання роботи, шляхом складання тесту в онлайн режимі, або написанні залікової роботи використовуючи текстові та графічні редактори. Процес здачі письмової роботи завершається наданням, без зупинки відеозапису, студентом письмової роботи, через відповідні платформи, на перевірку викладачу і лише після цього припиняє запис та надає доступ, або посилання, до нього викладачеві.

Висновок

Запропонований процес складання письмової атестаційної роботи частково дублює світові напрацювання та практики у цій сфері і є фактичною адаптацією під реалії в яких перебуває освітня галузь України. Він є технічно доступним для учнів та студентів які навчаються за онлайн програмою, варіативним та гнучким для внесення змін в процес, та після розробки покрокових інструкцій як для студентів так і для викладачів буде доступним для людей з різним рівнем технічної кваліфікації. Описаний процес дає можливість значно підвищити рівень нагляду за доброчесністю та прозорість процесу написання письмових атестаційних робіт студентами дистанційної форми навчання.

Однак варто зазначити, що запропонований процес розглядається, виключно, як проміжне технічне рішення поставленого питання та в подальшому воно має організовано вирішитися і бути приведеним до міжнародних практик на рівні Міністерства освіти і науки України, або ж об'єднаними зусиллями ВНЗ України.

Список використаної літератури

1. Науково-технічна бібліотека Вінницького національного технічного університету: Сайти, за допомогою яких можна самостійно перевірити свою роботу на плагіат [Електронний ресурс]. –Режим доступу до ресурсу: <https://lib.vntu.edu.ua/pages/748.html>
2. Gamage, K.A.A.; Pradeep, R.G.G.R.; de Silva, E.K. Rethinking Assessment: The Future of Examinations in Higher Education. Sustainability 2022, 14, 3552. <https://doi.org/10.3390/su14063552>
3. New York University official site: Online and Hybrid Degrees [Електронний ресурс]. –Режим доступу до ресурсу: <https://www.nyu.edu/academics/nyu-online/growing-online-offerings/online-degrees.html>
4. Meazure Learning. [Електронний ресурс]. –Режим доступу до ресурсу: <https://www.meazurelearning.com/exam-proctoring>

ІВАНОВ В.Л.,

**заступник директора з навчально-виховної роботи,
комунального закладу «Харківський лицей № 108 Харківської міської ради»**

ЦИФРОВИЙ ЕТИКЕТ: ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ В ОНЛАЙН СЕРЕДОВИЩІ

Анотація: У статті розглядається концепція цифрового етикету, який стає важливою складовою сучасного суспільства, особливо в контексті швидкого розвитку технологій та збільшення кількості онлайн-взаємодій. Представлено основні принципи цифрового етикету, зокрема правила поведінки, що забезпечують конструктивне спілкування, захист конфіденційності, уникнення конфліктів та поширення культури ввічливості в мережі. Крім того, розглядається вплив цифрового етикету на різні сфери життя, такі як освіта, робота, та соціальні мережі. На основі наукових досліджень та експертних оцінок подано рекомендації щодо формування і дотримання цифрового етикету у професійній і приватній сферах.

Ключові слова: цифровий етикет, онлайн-комунікація, конфіденційність, етика поведінки в мережі, цифрове суспільство, правила поведінки онлайн.

Цифровий етикет стає дедалі актуальнішим у сучасному суспільстві, де більшість спілкування та взаємодій відбуваються через онлайн-середовище. Правила поведінки в цифровому просторі сприяють формуванню ефективного та комфортного середовища для всіх учасників, знижуючи ризик конфліктів та сприяючи продуктивній комунікації. Ця стаття має на меті висвітлити основні правила цифрового етикету, проаналізувати їхній вплив на онлайн-комунікацію та обґрунтувати значущість дотримання етикету в цифровому середовищі.

Цифровий етикет визначає сукупність правил поведінки в інтернеті, які забезпечують комфортну взаємодію для всіх учасників. Він включає принципи ввічливості, толерантності, конфіденційності та відповідальності. Як зазначають дослідники, цифровий етикет є невід'ємною складовою ефективної комунікації в цифрову епоху [1].

Одним із ключових принципів цифрового етикету є повага до співрозмовників. Уникаючи образливих висловів і дотримуючись ввічливості, учасники онлайн-спілкування можуть досягти кращого взаєморозуміння та уникнути конфліктів [2].

Конфіденційність даних є важливим аспектом цифрової етики. Багато онлайн-платформ зберігають персональні дані, тому користувачі мають дотримуватись обережності щодо інформації, яку вони розкривають у мережі [3].

Інші важливі аспекти цифрового етикету включають уникнення навмисного засмічення чату повідомленнями («флуд») та провокативної поведінки («тролінг»). Такі дії можуть суттєво заважати продуктивному спілкуванню та негативно впливати на атмосферу в колективі [4].

Вплив цифрового етикету на продуктивність онлайн-навчання з огляду на зростання дистанційного навчання, цифровий етикет має вагомий вплив на академічну успішність і загальний клімат в освітньому середовищі.

З огляду на зростання дистанційного навчання, цифровий етикет має вагомий вплив на академічну успішність і загальний клімат в освітньому середовищі. Відповідно до досліджень, дотримання правил етикету сприяє створенню підтримувального середовища, де студенти почуваються впевнено та зосереджено.